An aerial photograph of a wide river valley. The river is dark blue and flows from the upper left towards the lower right. The valley floor is covered in dense green forest, with some brownish patches of land. In the background, there are rugged, rocky mountains under a clear blue sky. A light blue rectangular text box is positioned in the upper left quadrant of the image.

Mogući adiminstrativni aranžmani za
pozicioniranje računanja ekološki
prihvatljivog protoka

Sabina Hadžiahmetović, dipl. ing.građ.
Instytut za hidrotehniku Sarajevo
25.-26. maj/svibanj 2009., Trebinje

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BiH

Zakon o vodama

•«Službene novine Federacije **BiH**, broj
2/06, čl. 62

- (1) Ekološki prihvatljiv protok predstavlja minimalni protok koji osigurava očuvanje prirodne ravnoteže i ekosistema vezanih za vodu.
- (2) Ekološki prihvatljiv protok utvrđuje se na osnovu provedenih istražnih radova i u skladu sa metodologijom za njegovo određivanje utvrđenih propisom iz stava 4. ovog člana.
- (3) Do donošenja propisa iz stava 4. ovog člana ekološki prihvatljiv protok utvrđuje se na osnovu hidroloških osobina vodnog tijela za karakteristične sezone kao minimalni srednji mjesečni protok 95% od vjerovatnoće pojave.
- (4) **Federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrom nadležnim za okoliš, donosi propis o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka.** Ovaj propis naročito sadrži metodologiju i potrebna istraživanja, uzimajući u obzir specifičnosti lokalnog ekosistema i sezonske varijacije protoka i procedure određivanja ovog protoka.
- (5) Troškove potrebnih istraživanja snosi investitor, odnosno korisnik.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BIH

**PRAVILNIK O SADRŽAJU, OBLIKU, UVJETIMA, NAČINU
IZDAVANJA I ČUVANJA VODNIH AKATA* (Broj 05-02-7/08)**

- Pravilnik propisuje aktivnosti za koje je potrebno pribaviti vodne akte i nadležnosti za izdavanje vodnih akata
- izgradnja objekata za iskorištavanje hidroenergije zahtijeva pribavljanje vodnik akata (član 109. Zakona o vodama, član 3., Pravilnika*)

Vodni akti:

- Prethodna vodna saglasnost
- Vodna saglasnost
- Vodna dozvola

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI FEDERACIJA BiH

Prethodna vodna saglasnost:

Član 12.

Uz zahtjev za izdavanje prethodne vodne saglasnosti, osim prethodne vodne saglasnosti iz člana 11.stav 2. Ovog pravilnika[1], prilaže se studija kojom je, zavisno od namjeravane aktivnosti obuhvaća naročito:

- Hidrološko-hidrogeološki istražni radovi i istraživanje kvaliteta vode;
- **Procjenjeni ekološki prihvatljiv protok na osnovu hidroloških parametara na kontrolnom profilu vodotoka;**
- Proračun potrebnih količina vode za namjenu koja je predmet prethodne vodne saglasnosti
- Opis tehničkog rješenja, odnosno tehnološkog postupka aktivnosti
- Proračun (ili procjena) količina i vrste otpadnih voda

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BIH

Prethodna vodna saglasnost:

Član 12.

Potrebni stepen prečišćavanja i koncept tehničkog rješenja uređaja za prečišćavanje otpadnih voda za postizanje propisanih uvjeta kvaliteta vode prijemnika pri mjerodavnom protoku;

- Ocjena mogućnosti nastajanja i drugih uticaja na režim voda ili uticaja režima voda na stanovništvo, objekte, radove i okolinu i mjere za ublažavanje tih uticaja;
- Mogućnost nastanka nepoželjnih uticaja na druge objekte i postrojenja, korito vodotoka, površinske i podzemne vode, stečena prava korisnika, naselja i sl. i mjere za ublažavanje tih uticaja;
- Pregled postojećih korisnika vode sa istog izvorišta ili vodotoka;
- Ostala pitanja od značaja za vode u konkretnom slučaju.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

NADLEŽNI ORGANI ZA IZDAVANJE VODNIH AKATA

FEDERACIJA BIH

Nadležnost Agencija za vodno područje (čl. 4 Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata):

7. izgradnja hidroelektrane za proizvodnju električne energije kada je:
- postrojenje locirano na površinskim vodama I. kategorije,
 - postrojenje locirano na površinskim vodama II. kategorije i snage veće od 5 MW,
 - dva ili više postrojenja locirano je na površinskim vodama II. kategorije, snage veće od po 2MW, a nalaze se međusobnoj udaljenosti manjoj od 2 km;

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

NADLEŽNI ORGANI ZA IZDAVANJE VODNIH AKATA

FEDERACIJA BiH

Nadležnost Kantonalnog organa za vode
(čl. 4 Pravilnika o
sadržaju, obliku, uvjetima, načinu
izdavanja i čuvanja vodnih akata):
4. izgradnja hidroelektrana za proizvodnju
električne energije kada je postrojenje
locirano na površinskim
vodama II kategorije, snage do 5MW;

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BIH

Veza: Prethodna vodna saglasnost i okolinska dozvola

- Prethodna vodna saglasnost se pribavlja u postupku izdavanja okolinske dozvole, odnosno urbanističke saglasnosti za objekte i aktivnosti za koje nije potrebna okolinska dozvola i u postupku izdavanja koncesije na vodama i vodnom dobru (čl. 111 Zakona o vodama)
- Ukoliko uz podneseni zatjev za izdavanje okolinske dozvole ili urbanističke saglasnosti nije podnesena prethodna vodna saglasnost, organ kome je podnesen zahtjev za izdavanje okolinske dozvole, odnosno urbanističke saglasnosti, u skladu sa čl. 120, Zakona o vodama, podnosi zahtjev za izdavanje prethodne vodne saglasnosti nadležnoj Agenciji, odnosno organu

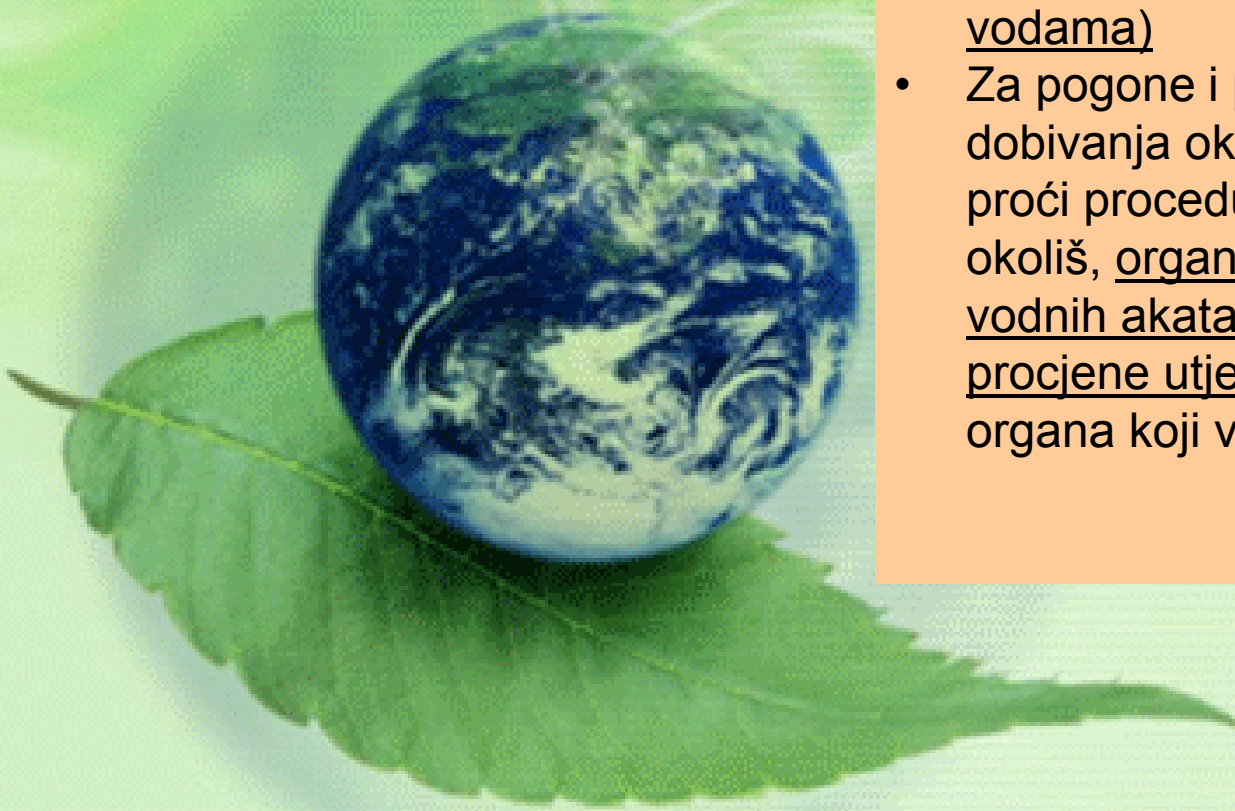
STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BIH

Veza: Prethodna vodna saglasnost i
okolinska dozvola (čl. 112 Zakona o
vodama)

- Za pogone i postrojenja koji prije dobivanja okolinske dozvole moraju proći proceduru procjene utjecaja na okoliš, organ nadležan za izdavanje vodnih akata učestvuje u postupku procjene utjecaja na okoliš, na zahtjev organa koji vodi postupak PUO

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BIH

Zahtjev za izdavanje vodne saglasnosti
sadrži:

1. podatke o izdatoj okolišnoj dozvoli, urbanističkoj saglasnosti i **prethodnoj vodnoj saglasnosti** (gdje je nametnuto **utvrđivanje ekoliški/okolišno prihvatljivog protoka**) ili kopije izdatih rješenja;
- investicijsko-tehnička dokumentacija **izrađena u skladu sa uvjetima iz prethodne vodne saglasnosti**, propisima o vodama i planskim dokumentima;
 - odobrenje operatora vodovodnog odnosno kanalizacionog sistema za priključak na isti

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

FEDERACIJA BIH

REZIME:

- OKOLIŠNO PRIHVATLJIV PROTOK UKLJUČEN U OKVIRU PRETHODNE VODNE SUGLASNOSTI
- TRENUTNA METODOLOGIJA ZA NJEGOVU PROCJENU KAO MINIMALNI SREDNJI MJESEČNI PROTOK 95% OBEZBIJEĐENOSTI, do donošenja Pravilnika o njegovom proračunu
- INVESTITORU SE NAMEĆE OBAVEZA POŠTOVANJA OKOLIŠNO PRIHVATLJIVOG PROTOKA PREKO OVOG VODNOG AKTA, KOJI SE IZDAJE UZ OKOLINSKU DOZVOLU, ODNOSNO URBANISTIČKU SAGLASNOST

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

• „Službeni glasnik *Republike
Srpske*“, broj: 05/06 , poglavlje Zaštite

Član 65.

(1) Ekološki prihvatljivi protok se utvrđuje na osnovu sprovedenih istražnih radova i u skladu sa metodama za njegovo određivanje definisanih u podzakonskom aktu iz stava 3.ovog člana, uzimajući u obzir specifičnosti lokalnog ekosistema i sezonske varijacije protoka.

(2) Do donošenja podzakonskog akta, ekološki prihvatljivi protok će se utvrđivati na osnovu hidroloških osobina vodnog tijela za karakteristične sezone, kao minimalni srednji mjesečni protok devedesetpetpostotne obezbjeđenosti.

(3) Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za ekologiju, propisuje metodologiju za određivanje ekološki prihvatljivog protoka. Pored metodologije, posebnim podzakonskim aktom će biti definisana minimalno potrebna prethodna istraživanja, nadležne institucije i procedure donošenja odluka.

(4) Troškove potrebnih istraživanja snosi investitor, odnosno korisnik.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

VODOPRAVNI AKTI U RS

Član 120.

- a) smjernica,
- b) saglasnosti,
- v) dozvola.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

• „Službeni glasnik *Republike
Srpske*“, broj: 05/06 , poglavlje Zaštite

Član 65.

(1) Ekološki prihvatljivi protok se utvrđuje na osnovu sprovedenih istražnih radova i u skladu sa metodama za njegovo određivanje definisanih u podzakonskom aktu iz stava 3.ovog člana, uzimajući u obzir specifičnosti lokalnog ekosistema i sezonske varijacije protoka.

(2) Do donošenja podzakonskog akta, ekološki prihvatljivi protok će se utvrđivati na osnovu hidroloških osobina vodnog tijela za karakteristične sezone, kao minimalni srednji mjesečni protok devedesetpetpostotne obezbjeđenosti.

(3) Ministarstvo, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za ekologiju, propisuje metodologiju za određivanje ekološki prihvatljivog protoka. Pored metodologije, posebnim podzakonskim aktom će biti definisana minimalno potrebna prethodna istraživanja, nadležne institucije i procedure donošenja odluka.

(4) Troškove potrebnih istraživanja snosi investitor, odnosno korisnik.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

- „Službeni glasnik *Republike Srpske*“, broj: 05/06 , poglavlje Zaštite voda, čl. 65

Aktivnosti za koje su neophodne vodne smjernice, saglasnost i dozvola

Član 121.

Vodne smjernice, saglasnost i dozvola će se pribaviti, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, za slijedeće aktivnosti, bez obzira na njihove uticaje, i to :

- a) zahvatanje voda u svim privrednim granama i djelatnostima, a naročito, i ne ograničavajući se, za:
- 1) industriju i energetiku,
 - 2) poljoprivredu,
 - 3) vodosnabdijevanje,
 - 4) uslužne djelatnosti koje u tehnološkom postupku koriste vodu i ispuštaju tehnološke otpadne vode,
 - 5) turističke djelatnosti, itd.
- b) ispuštanje otpadnih voda u površinske vode,
- v) vještačko prihranjivanje podzemnih voda,
- g) dislociranje i vađenje materijala iz vodotoka,
- d) **izgradnja objekata za iskorištavanje hidroenergije,**

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

- „Službeni glasnik *Republike Srpske*“, broj: 05/06 , poglavlje Zaštite voda, čl. 65

Postupak izdavanja vodopravnih akata

Član 125.

(3) Vodopravne akte izdaje **nadležni organ jedinice lokalne samouprave** za aktivnosti koji su na teritoriji te jedinice, **Odjeljenje za vodopravne akte nadležne Agencije za vode i Ministarstvo**, na način i po postupku kako je to odredbama ovog zakona regulisano i na osnovu njega donesenih podzakonskih propisa.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

• „Službeni glasnik *Republike
Srpske*“, broj: 05/06

Podjela nadležnosti izdavanja vodopravnih akata

Član 127.

(1) **Agencija za vode** ima nadležnost izdavanja vodopravnih akata za slijedeće objekte, instalacije i aktivnosti:

- a) zahvatanje vode u količini od 5 i više litara u sekundi,
- b) ispuštanje otpadnih voda naselja,
- v) ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u površinske vode,
- g) vještačko prihranjivanje podzemnih voda,
- d) **hidroelektrane za proizvodnju električne energije**,
- đ) sve akumulacije na prostoru Republike Srpske,
- e) dislociranje i vađenje materijala iz vodotoka,
- ž) izgradnja objekata za zaštitu od poplava ili drugih postrojenja za zaštitu od voda,
- z) aktivnosti iz člana 121. stav 2, tačke. a) do g) koje utiču na vode.

(2) **Jedinica lokalne samouprave** izdaje vodopravne akte za objekte, instalacije i aktivnosti koje nisu navedene u stavu 1. ovog člana, u skladu sa ovim zakonom.

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

• „Službeni glasnik *Republike
Srpske*“, broj: 05/06

- U Republici Srpskoj nije donešen Pravilnik o sadržaju, obliku, uvjetima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata koji je donešen u Federaciji
Čl. 137. Vodne smjernice
 - (1) Vodnim smjernicama se određuju uslovi koji će biti ispunjeni u dokumentaciji za građenje novih, rekonstrukciju ili uklanjanje postojećih objekata i druge aktivnosti koje se ne smatraju građenjem, a mogu trajno, povremeno ili privremeno da utiču na promjene režima voda.
 - (2) Propisom iz člana 120. stav 4. ovog zakona će se odrediti slučajevi iz stava 1. ovog člana za koje nije potrebno izdavati vodnu saglasnost.
 - (3) Za objekte ili radove za koje su pribavljene smjernice, a za koje nije podnesen zahtjev za izdavanje vodne saglasnosti, vodne smjernice prestaju važiti istekom roka od jedne godine od dana njihovog izdavanja.
 - (4) Vodne smjernice izdaje organ koji je u skladu sa odredbama člana 127. ovog zakona nadležan za izdavanje vodopravnih akata, a izdaju se u formi zaključka.
 - (5) Protiv zaključka kojim su donesene vodne smjernice, nije dopuštena posebna žalba.

NE NAVODI SE DIREKTNO OBAVEZA POŠTOVANJA EPP (ŠTO JE SLUČAJ U FEDERACIJI U PRETHODNOJ VODNOJ SAGLASNOSTI), ALI SE KOD IZDAVANJA VODNIH SMJERNICA ZA HE objekte uvijek traži od investitora uz pozivanje na čl.65 Zakona o vodama RS

РЕПУБЛИКА СРПСКА

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Трг Републике Српске 1, Бања Лука, тел:051/338-415, факс: 051/338-865, 338-866, Е-mail:mps.@mps.vladars.net

Број: 06-337-3507/09

Датум, 14.04.2009.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде по захтјеву „**DRINA HYDROENERGY**“ **д.о.о.Угљевик** да се издају водопривредне смјернице – услови за израду пројектне документације за изградњу **мале хидроелектране „Јабушница С-Ј-1“** на ријеци Јабушници, слив ријеке Сутјеске – општина Гацко, на основа члана 224. Закона о водама ("Службени гласник Републике Српске", број 50/06), члана 15. Закона о водама ("Службени гласник Републике Српске" број 10/98) и члана 190. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 13/02), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се Инвеститору, „**DRINA HYDROENERGY**“ **д.о.о.Угљевик**, водопривредне смјернице – услови за израду пројектне документације, за **изградњу мале хидроелектране „Јабушница С-Ј- 1“** на ријеци Јабушници слив ријеке Сутјеске – општина Гацко .

2. Водопривредне смјернице се дају на основу:

- Захтјева Инвеститора за корекцију рјешења бр.06-337-12506/08, од 04.09.2008. године.
- Идејног пројекта МХЕ „Јабушница 1“ урађена од стране „Conel Company“ д.о.о. Тузла, јули 2008.године .
- Издвојених података из студије "Хидроенергетска основа притока слива горњег тока ријеке Дрине" о потенцијалним малим хидроелектранама на сливном подручју ријеке Сутјеске.
- Извода из студије Електропривреде Републике Српске о коришћењу хидроенергетског потенцијала на сливу ријеке Сутјеске.
- „Стручног мишљења за поступак издавања урбанистичке сагласности за МХЕ „Јабушница С-Ј- 1“, Институт за грађевинарство „ИГ“ Бања Лука, октобар 2008.г.
- Урбанистичко-технички услови за изградњу МХЕ „Јабушница С-Ј- 1“, Институт за грађевинарство „ИГ“ Бања Лука, октобар 2008.г.

3. Пројектна документација треба да садржи испуњење слиједећих услове:

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

• „Službeni glasnik *Republike
Srpske*“, broj: 05/06

3. Пројектна документација треба да садржи испуњење слиједећих услове:

3.1. Да се од Министарства привреде, енергетике и развоја добије сагласност на избор диспозиције хидроенергетских постројења на дијелу тока ријеке Јабушнице, којом се обезбеђује доказ о искоришћењу техничког искористивог потенцијала.

3.2. Да се од надлежног општинског органа обезбиједи доказ да се објекти уклапају у просторно планску документацију .

3.3. Да се приликом пројектовања стриктно примијене Услови за израду пројектне документације малих хидроелектрана (МХЕ) , који су саставни дио овог Рјешења.

3.4. Да се Идејни пројекат МХЕ „Јабушница 1“, ревидују од стране квалификоване научне институције или стручне организације која обавља дјелатност из области вода, прије него што се приступи изради изведбеног пројекта.

3.5. **Да се на преградном мјесту са котом 821,00 м.н.м. изради такав објекат који ће омогућавати, ЕКОЛОШКИ ПРИХВАТЉИВИ ПРОТОК, а који ће се утврдити на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као минимални средњи мјесечни проток деведесетпетостотне обезбјеђености, на основу члана 65. Закона о водама ("Службени гласник Републике Српске", број 50/06).**

STATUS OKOLIŠNO/EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA U TRENUTNO VAŽEĆOJ ZAKONSKOJ REGULATIVI

REPUBLIKA SRPSKA

Zakon o vodama

• „Službeni glasnik *Republike
Srpske*“, broj: 05/06

REZIME:

- EKOLOŠKI PRIHVATLJIH PROTOK UKLJUČEN U OKVIRU VODNIH SMJERNICA
- TRENUTNA METODOLOGIJA ZA NJEGOVU PROCJENU KAO MINIMALNI SREDNJI MJESEČNI PROTOK 95% OBEZBIJEĐENOSTI, do izrade i usvajanja Pravilnika za proračun EPP
- **INVESTITORU SE NAMEĆE OBAVEZA POŠTOVANJA EKOLOŠKI PRIHVATLJIVOG PROTOKA PREKO VODNIH SMJERNICA , VODNE SAGLADNOSTI I DOZVOLE, KOJI SU SASTAVNI DIO EKOLOŠKE DOZVOLE**
- Kod novih pogona i postrojenja – zahtijeva se Vodna smjernica (u koju se ugrađuje obaveza procjene EPP)
- Kod postojećih pogona i postrojenja uz Plan aktivnosti se zahtijeva Vodna dozvola (uključen EPP), koja je sastavni dio ekološke dozvole

Hvala na pažnji!

